

HET BETOOG

Het Huis van de Taal

DOOR ANNE BUSKES

Als er één uitdaging is waarmee de samenleving de komende jaren hoge ogen kan gooien, dan is het de bestrijding van laaggeletterdheid. Uit onderzoek van adviesbureau Cubiss bleek vorig jaar dat de laaggeletterdheid in Maastricht en Heuvelland met ruim veertien procent van de beroepsbevolking boven het landelijk gemiddelde van twaalf procent ligt. De impact is enorm. Mensen die moeite hebben met lezen en schrijven hebben vaak een achterstand op de arbeidsmarkt. Volgens de Stichting Lezen en Schrijven zit daar ook een kostenkant aan. Door een cursus taalbeheersing kunnen zorgkosten met gemiddeld 359 euro per jaar dalen en is er een 'gezondheidswinst' te behalen van 1501 euro. Vermenigvuldig dat met het aantal laaggeletterden in Maastricht en Heuvelland (circa vijftienduizend), en je zou een mooi budget hebben om dit probleem om te buigen in een maatschappelijke kans. Uiteraard ligt die dertig miljoen (daar zou het per jaar ongeveer op uitkomen) niet op tafel. Maar er tekent zich inmiddels wel een brede maatschappelijke coalitie af om dit verborgen probleem aan te pakken.

Een groot aantal partijen, waaronder welzijnsorganisaties, bundelt hiervoor de krachten. Aldus ontstaat een breed front tegen laaggeletterdheid. Aan dat front

Voor een zware griep gaan mensen naar de dokter, maar voor laaggeletterdheid niet naar de bibliotheek.

Anne Buskes

zijn twee zaken cruciaal. Ten eerste lopen de meeste laaggeletterden niet met hun taalachterstand te koop. Het vinden van de doelgroep en het doorbreken van het taboe is een kunst apart.

Zware griep

Bijzonder in de aanpak van de 'coalitie tegen laaggeletterden' is dan ook dat we mensen benaderen op plaatsen waar ze vaak toch al komen om met hun kinderen teleren spelen. Of wijkservicepunten, waar mensen komen voor allerlei vormen van sociale ondersteuning. Door op die plaatsen alert te zijn op laaggeletterdheid en informatie, lessen, taalcafés en leesgroepjes aan te bieden, ontstaat een laagdrempelige sfeer om laaggeletterdheid bespreekbaar te maken en aan te pakken. Deze aanpak met zogenaamde Taalpunten en Taalhuizen is een daadwerkelijke vernieuwing. Voor een zware griep ga je naar de dokter, maar voor laaggeletterdheid gaan de meeste mensen doorgaans niet

naar de bibliotheek. In de nieuwe aanpak ontstaat een scenario waarin mensen via sociaal werk en andere partners uiteindelijk, als ze eenmaal 'hogergeletterd' zijn, wellicht alsnog de weg vinden naar de bieb.

Valkenburg aan de Geul heeft binnenkort de primeur van het eerste Taalhuis. De eerste jaren zal de coalitie tegen laaggeletterdheid zich vooral richten op de bestrijding van taalproblemen, maar gaandeweg zal het accent verschuiven naar preventie. Het kan niet anders, of het offensief tegen laaggeletterdheid gaat gepaard met verhalen. Zo hoorde ik van een moeder die ontdekt hoe het is om voor te lezen aan haar kind en daarmee ook voor zichzelf een nieuwe wereld ontdekt. En vervolgens ambassadeur tegen laaggeletterdheid wordt. Wat mij betreft wordt de coalitie tegen laaggeletterdheid zelf een succesverhaal dat steeds meer mensen inspireert om uit de schulp van hun taalachterstand te kruipen en zich lezend en schrijvend thuis te gaan voelen in het Huis van de Taal.

Anne Buskes is
directeur/bestuurder van
welzijnscoepel Trajekt van
Maastricht en Heuvelland.